
Protokoll

Regionstyrelsen

12 december 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 12 december 2024, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Helena Bogsjö (S), tjug ersättare, § 410-440, 442, 444-446, 449-453, 455-464 Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M), Ej § 448,454,465 Johan Malmros (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Anna Hrdlicka (L), tjug ersättare Jörgen Benzler (V), tjug ersättare Jennifer Medin (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S), Tjänstgörande § 408-409, 441, 443, 447, 448, 454, 465 Katrina Ansarfwe (S) Lina Runander (M), Tjänstgörande § 448, 454, 465 Mårten Silvén (M) Micke Seid (MP)
Övriga	Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF Petra Jonsson, pressekreterare , RSF Roland Engqvist, EU strateg , RSF, § 408-409 Anne Andersson, Managing Director, § 408-409 Susanna Palomaa, enhetschef, RSF, § 408, 409, 448 Henry Henziger, förvaltningscontroller, RSF, § 411-415 Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 411-415 Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF, § 411-418 Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, RSF, § 424-432 Karin Leoson, kulturstrateg, RSF, § 424-428 Cecilia Björkander, enhetschef, RSF, § 424-428 Paola Ciliberto, enhetschef, RSF, § 424-428 Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 429-432 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 435 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 435 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 447

Helena Martinger, strategiskt ledningsstöd, RSF, § 447
Izabelle Bengtsson, beredskapsstrateg, RSF, § 465

Datum för justering

12 december 2024

Paragrafer

§ 410, 424–425, 433–435, 445–446 och 461 justerades omedelbart

Paragrafer

Paragraferna beslutades i följande ordning: § 410-440, 442, 444-446, 449-453, 455-464, 408-409, 441, 443, 447, 448, 454, 465

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Andreas Unger

Justerare Oscar Lindster

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-12-12
Protokollet anslås	13 december 2024
Anslaget tas ned	4 januari 2025
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 410	Region Gotlands Kulturpris 2024	6
RS § 424	Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2025	9
RS § 425	Förslag till alternativt nyttjande av projektstöd kultur samt hantering av ej utnyttjat driftsstöd 2024	12
RS § 433	Remiss. Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)	16
RS § 434	Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal	21
RS § 435	Remiss. Förslag till område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar	23
RS § 445	Avvikelser vilotidsregler 2025	28
RS § 446	Dispensansökan arbetstid	30
RS § 461	Avsigelser och fyllnadsval	32

RS § 410 Region Gotlands Kulturpris 2024

Ärendenummer: RS 2024/893

Paragraf föregående instans: KFB § 41

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige har att utdela pris.

Regionstyrelsens beslut

- 2024 års mottagare av Region Gotlands kulturpris är Visby Dansskola.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan 1962 årligen utdelat ett kulturpris. Priset utdelas som det står i kriterierna: *"till person/-er och/ eller förening som för Gotland utfört/bestående kulturgärning i detta begrepps vidaste bemärkelse"*. Den nominerade behöver inte vara bosatt eller verksam på Gotland, men ska ha bidragit till en betydande kulturgärning för Gotland. Det går inte att nominera en tjänsteperson anställd inom Region Gotland. Kulturpristagare utses av regionstyrelsen på förslag av enskilda medborgare eller organisationer.

Kulturpriset består av en prissumma om 25 000 kr samt ett diplom. Traditionen är att priset delas ut i samband med regionfullmäktiges sammanträde i december.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har genom sedvanlig annonsering i lokal media, information på regionens webb och genom spridning i olika sociala medier samt även i år med en liten film, utlyst möjligheten att nominera 2024 års kulturpristagare. Enskilda medborgare och organisationer har erbjudits att via e-tjänst inkomma med nomineringar. I de fall detta inte varit möjligt har även regionstyrelseförvaltningen mottagit ett antal vanliga brev och telefonsamtal med motiveringar till nomineringar. Regionstyrelseförvaltningen har i år tagit emot totalt 86 nomineringar av 26 olika kandidater.

Årets nominerade är (namn på person eller organisation samt konst):

Sara Härstedt Carlsson	Alla konstarter
Dan u Kjell	Musik/kulturarv
Julia Westberg	Musik
Stefan Haase	Kulturarv

Ingmarie Tellström	Kulturarv
Vilhelm Blomgren	Scenkonst (dans, teater, cirkus med mera)
Sara Jacobsson	Scenkonst (dans, teater, cirkus med mera)
Helena Wessman	Musik
Knut Stahle	Konst
Lennart Walman	Musik
Vamlingbo Kammarmusikfestivals Stödförening VKS	Musik
Mikael "Micke" Lyander	Musik
Erik Larsson	Kulturarv
Space-rum för skapande	Slöjd/form/design
Owe Ronström	Kulturarv
Anders R Johansson	Litteratur
Kulturföreningen ROXY	Musik
Jan Ekedal	Musik
Kristina Torsson	Slöjd/form/design
Jakobsson, Ulf Bertil Belle	Kulturarv
Björn Ahlsén	Konst
Ivana Egic	Konst
Ylva Olsson	Musik
Anders Årfelt	Konst/Form/design
Janette Bornmarker	Konst
Jakob Ringbom & Lars Almgård Kruthoff	Litteratur/Kulturarv

Förslag på urval av kandidaterna ovan görs av förvaltningen till kultur- och fritidsberedningen som därefter föreslår regionstyrelsen att utse årets kulturpristagare.

Ärendets behandling under mötet

Kultur- och fritidsberedningens ordförande Oscar Lindster (S) läser upp nomineringen:

”Med kontinuitet och bred förankring har Visby Dansskola gett generationer av dansintresserade gotlänningar möjlighet att få uttrycka sig i allt från barndans, showdans och hiphop, till bugg och foxtrot. Visby Dansskola har i snart femtio år bidragit till stor dansglädje både i studion och på scenen och är en fortsatt viktig aktör och samarbetspart för utvecklingen av dansen på Gotland, likväl som en mycket angelägen verksamhet där barn och unga får en meningsfull fritid. Tack Monica, Håkan och Sara för allt ni gjort och gör för dansen på Gotland.”

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Regionstyrelsen utser Visby Dansskola till 2024 års mottagare av Region Gotlands kulturpris.

Beslutsunderlag

Bilaga. Årets samtliga inskickade nomineringar med motiveringar

Bilaga. Tidigare års pristagare, 1962-2023

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-03

RS § 424 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2025

Ärendenummer: RS 2024/2128

Paragraf föregående instans: KFB § 39

Regionstyrelsens beslut

- 2025 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer fördelas enligt förslag.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

För att kulturorganisationer med sin mångfald av olika verksamheter ska få en stabilitet över tid är Region Gotlands verksamhetsstöd viktiga. Inför 2025 års fördelning av stöd till kulturorganisationer har en indexuppräkningsmetod ägt rum på fyra procent, motsvarande 241 400 kronor, vilket gör att det totalt finns 6 276 400 kronor att fördela. Inför 2025 har kulturlivet sökt stöd för 12 678 664 kronor. Fyrtiosju ansökningar har inkommit. Förslaget är att bevilja trettio verksamheter stöd och att ge sjutton verksamheter avslag.

Årets verksamhetsstöd har utlysts och beretts utifrån det gamla stödsystemet, (se RS 2022/1473 med beslut om införande av nya stödregler). Kriterierna tar avstamp i bland annat verksamhetens omfattning, potential att nå olika målgrupper, i vilken mån verksamheten bland annat är långsiktig, unik och har hög kvalitet. I beredningen har även gjorts en sammanvägd bedömning av stad och land och balans mellan konstområden.

Generellt har det inför 2025 varit ett högt söktryck. Inför fördelning kan särskilt nämnas att Stiftelsen Körsbärsgården har dragit tillbaka sin ansökan och lämnade beskedet att verksamheten tar paus under det kommande året. Detta innebär att cirka 500 000 kronor frigjordes i fördelningen. Förslaget är till följd av detta beslut att konstområdet i år kan stärkas genom andra aktörer, företrädesvis utanför Visby. Konstområdet har sedan ett par år tillbaka flera nya aktörer etablerade runt om på ön, till exempel i Hemse, Slite och Roma, som tidigare inte kunnat gynnas.

Teater- och scenkonstområdet har efter pandemin haft tuffa år, med nedläggning av Teaterambulansen och nu Romateaterns scen på Roma kungsgård. Under året pågår avveckling av bolaget Romateatern AB, men verksamhetens tillhörande ideella förening Teaterensemblen lever vidare, byter namn till Teatervagnen och riktar in sig på barnteater över hela Gotland, ett spännande skifte som bättre passar stödgivningens kriterier för bland annat barn och unga. Den fria gruppen Teater Unga Roma genomgår även de ett förnyelsearbete och genomför under året ett generationsskifte. Förslaget är i fördelningen att även särskilt gynna scenkonsten med fokus på teaterområdet.

Fördelningen kan således utgå från följande principer. Uppräkning sker på fyra procent, förutom för aktörer inom konst- och teaterområdet som gynnas extra, bland annat aktörer på landsbygderna, med aktörer som till exempel de relativt nya Konstfrämjandet i Slite, Hemse allmänna konstförening och konstföreningen Apoteket på Roma kungsgård. Det innebär också att aktörer som Vibrationsverket, Teater Unga Roma, Teatervagnen samt Riksteatern Gotland föreslås ett ökat stöd. Dessutom föreslås ett ökat stöd till Kulturföreningen Roxy för att stärka arbetet med teater och konstområdet.

En tillfällig fördelning av outnyttjade stöd till det fria kulturlivet ligger i ärende RS 2024/2170. Här finns en kompletterande fördelning till detta förslag.

Bedömning

En procentuell ökning på fyra procent föreslås aktörerna inom ramen för stödet med undantag för ett antal prioriterade aktörer inom bild- och form och scenkonstområdet. Söktrycket har varit högt. En särskild dialog har skett under året med Stiftelsen Körsbärgsgården som valt att inför 2025 ta tillbaka sin ansökan men inte utesluter kunna återkomma för att söka stöd för 2026. Mot bakgrund av Körsbärgsgårdens beslut, är förslaget att för 2025 satsa på andra aktörer inom bild- och formområdet samt inom scenkonst/teaterområdet. Konstområdet har sedan ett par år tillbaka flera nya aktörer etablerade runt om på ön som tidigare inte kunnat gynnas. Teaterområdets befintliga aktörer föreslås också förstärkning, bland annat ombildade Romateaterns verksamhet, Teatervagnen, som vänder sig till målgruppen barn och unga och därmed också bättre träffar kriterierna för stödet.

Aktörer som föreslås avslag och inte prioriteras bedöms ha kortare, mer begränsad verksamhetsperiod över året. De verkar inom starka områden som musik och kulturarv, där också fler verksamheter finns etablerade. Vissa har ännu inte en räckvidd gentemot till exempel målgruppen barn och unga som också är extra prioriterad. Regionstyrelseförvaltningen vill lyfta att många aktörer som inte kunnat prioriteras i stödgivningen utgör en viktig del av kulturen och att ökade medel till det fria kulturlivet är relevant.

Ansökningarna har beretts utifrån riktlinjer och kriterier för stöd till kulturorganisationer samt nämndsålet med 10% ökning av kultur för barn och unga. I handläggningen har en sammanvägd bedömning av kriterierna gjorts, där avdelningschef, enhetschef och kulturutvecklare ingått. Samtliga regionala kulturutvecklare för konstområdena litteratur, teater, musik, dans, film, kulturarv, slöjd/form/design och konst har enskilt eller i grupp medverkat i bedömningen som sedan sammanställts och vägts in i detta förslag till beslut. Inget jäv har anmälts.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Stödet har utlyst, beretts och fördelningen är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kulturverksamhet som gällt fram till 2024-10-31. Bedömningar sker även mot bakgrunden av årliga inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingsamtal och de faktiska ansökningarna som ligger till grund för förslaget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Fördelningen görs inom budgetram. Fyra procents uppräknig av stödet, indragen ansökan från Stiftelsen Kårsbärsgården påverkar fördelningen med förslaget fokus på konst- och scenkonstområdet.

3. Barnperspektiv

Förslaget att ge till exempel stöd till Teatervagnen, Unga Roma och Vibrationsverket gör att förvaltningens nämndsmål på en 10 % ökning av kultur för barn och unga kan säkras under 2025.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att fördelningen bidrar till ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En god geografisk spridning av stöd till verksamheter på landsbygderna har tagits hänsyn till i fördelningen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att fördelningen bidrar till ett klimat och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Översikt förslag till fördelning

Motiveringar samtliga sökande, a-ö

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

Skickas till

Samtliga sökande som beviljas stöd

Samtliga sökande vars ansökan avslagits

Samtliga kulturutvecklare för kännedom

RS § 425 Förslag till alternativt nyttjande av projektstöd kultur samt hantering av ej utnyttjat driftsstöd 2024

Ärendenummer: RS 2024/2170

Paragraf föregående instans: KFB § 40

Regionstyrelsens beslut

- 400 000 kronor som tillförts i utökning av budgetram för kulturstöd 2024 och 150 000 kronor av 2024 års outnyttjade driftsstöd för samlingslokalhållande föreningar fördelas som tillfälligt förstärkt verksamhetsstöd till föreslagna kulturorganisationer.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I november 2022 beslutade regionfullmäktige att tillföra regionstyrelseförvaltningen en utökning av budgetram på 500 000 kronor för att kunna fördela ett nytt stöd för regional kulturutveckling. Dessa har sedan dess inte kunnat fördelas eftersom införandet av nytt stödsystem (inklusive riktlinjer för detta nya stöd) har försenats till följd av överklagande till förvaltningsrätten. 2023 fördelades de istället som tillfälligt förstärkta verksamhetsstöd. Förslaget är ett liknande förfaringsätt även i år, 2024, då stödformen fortfarande inte har sjuösatts. Av dessa har 100 000 kronor av årets medel redan fördelats (se RS 2024/123).

Förslaget är även att ej söka, det vill säga outnyttjade, driftsstöd till landsbygdernas lokaler för 2024, på 150 000 kronor, tillförs denna fördelning med fokus på kulturverksamheter på landsbygderna. Detta innebär en total möjlig fördelning på 550 000 kronor i förstärkta verksamhetsstöd, baserat på inkommande ansökningar om verksamhetsstöd.

För kulturlivets aktörer är möjligheten till stöd för verksamhetskostnader ett stort behov. Detta stöd är ofta kraftigt översökt. Under de senaste åren har kostnader som personal-, hyres-, el- och resekostnader ökat. Till detta kommer ett nytt och ovant beteende hos publiken som inte är lika trogna exempelvis scenkonsten nu som före pandemin. Förslaget syftar till att gynna aktörer med ett särskilt utvecklingsfokus inom konstområden med svag infrastruktur och att stärka kulturen på landsbygderna.

Aktörer som föreslås tillfälligt eller förstärkt verksamhetsstöd är Gotlands läns hemslöjdsförening och Textil Gotland för fortsatt samverkan kring lokalen ”Hantverket”, Kulturföreningen Balans i fokus/Vibrationsverket i Anga för deras arbete med unga och äldre i projektet ”Rum för rörelse”, Nycirkus Gotland för sitt arbete med målgruppen unga och unga vuxna samt daglig

träning, Teater Unga Roma och Teatervagnen/Teaterensemblen för arbete med teater/scenkonst för barn och unga, Gotlands Tonsättarskola för förnyelsearbete med festivalen Ljudvågor och Gotlands Bildningsförbund för utvecklingsarbetet kring bildningsfrågorna och studieförbunden. För att särskilt stärka kultur jämnt fördelat på landsbygderna föreslås stöd även till KUNO - kulturförening norra Gotland, riksteaterföreningarna Nordret och Sudret, Biografen Savannen i Guldrupe och Lantbruksmuseet i Havdhem.

Förslaget är följande fördelning:

Förslag 2024 (outnyttjade projektmedel) tkr

Gotlands läns hemslöjdsförening	50
Textil Gotland	50
Kulturföreningen Balans i fokus/Vibrationsverket	50
Nycirkus Gotland	50
Teater Unga Roma	50
Teaterensemblen/Teatervagnen	50
Gotlands bildningsförbund	50
Gotlands tonsättarskola	50
Total summa	400

Förslag 2024 (outnyttjade driftsstöd) tkr

Nordret Scen och Bio	10
Sudrets Teaterförening	10
KUNO – kulturföreningen på norra Gotland	50
Stiftelsen Gotlands Lantbruksmuseum	30
Biograf Savannen	50
Summa	150

Förslaget till fördelning utgår utifrån allmänna och specifika bestämmelser gällande verksamhetsstöd till kulturorganisationer och har liksom förslaget på fördelning av verksamhetsstöd beretts och bedömts utifrån gamla stödsystemet som gällt fram till den 1 november. Förslaget stärker kulturen på landsbygderna, breddar kulturlivet genom att stärka de svaga områdena slöjd och form, dans- och cirkus, teater för barn och unga. Förslaget lägger även ett fokus på bildningsfrågorna på Gotland, vilket inte kan tillgodoses inom den ordinarie fördelningen av verksamhetsstöden. Majoriteten av aktörerna har sitt huvudsäte på landsbygderna, men i stort sett alla arbetar övergripande med hela Gotland i fokus.

Bedömning

Fördelningen om totalt 550 000 kronor bedöms stärka ett antal aktörer som inte kan tillgodoses stöd inom den ordinarie fördelningen av verksamhetsstöd, (se RS 2024/2128). Syftet är att fortsätta möjliggöra kulturens utveckling på Gotland och att stärka de svaga områdena slöjd/form, dans/teater, folkbildningsfrågorna, stärkt kultur på landsbygderna samt kultur för barn och unga. Majoriteten av aktörerna har sitt huvudsäte på landsbygderna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Fördelning är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kulturverksamhet. Bedömningar sker mot bakgrunden av årligen inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingssamtal och de faktiska ansökningarna som ligger till grund för förslaget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Fördelningen görs inom budgetram. Outnyttjat projektstöd för kultur samt driftsstöd till samlingslokalhållande föreningar omvandlas till ett tillfälligt verksamhetsstöd.

3. Barnperspektiv

I fördelningen har hänsyn tagits i bedömningarna. Sju av de föreslagna aktörerna har på olika sätt och med olika förutsättningar barn- och unga som målgrupp.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att majoriteten av verksamheterna genomförs med ett jämställdhetsperspektiv och flera arbetar aktivt med jämställdhet och breddat deltagande.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En majoritet av verksamheterna har sitt säte på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att de föreslagna verksamheterna verkar medvetet för ett stärkt klimat och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

RS § 433 Remiss. Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)

Ärendenummer: RS 2024/1988

Paragraf föregående instans: AU § 287

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotland överlämnar sitt yttrande som svar på remissen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Finansdepartementets betänkande Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43) har skickats på remiss. Betänkandet omfattar drygt 600 sidor, men föreslår endast ett tiotal lagändringar. På grund av en väldigt kort remisstid har regionstyrelseförvaltningen inte kunnat genomföra ett internremissförfarande, men ärendet har samberetts med socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen som också berörs av betänkandet. Nedan följer en kort sammanfattning av Region Gotlands kommenterar på remissen.

Regionstyrelseförvaltningen ser problem med utredningens definition och användning av begreppet samverkan, som istället uppfattas som styrning genom föreskrifter och regeringsuppdrag. Detta försvårar samverkan.

Förslaget om ett utökat samverkansuppdrag för länsstyrelserna bedöms skapa otydligheter i relation till regionernas regionala utvecklingsansvar.

Betänkandet innehåller en föreslagen lagändring som möjliggör distansdeltagande för fullmäktigeledamöter via ljud- och bildöverföring i realtid, förutsatt att fullmäktige beslutat om det. Presidiet undantas och måste närvara fysiskt. Förslaget stämmer med regionfullmäktiges nuvarande arbetsordning.

Utredningen föreslår en ny lag om regeringens överläggningar med kommuner och regioner. Detta välkomnas eftersom det kan skapa kontinuitet och förutsägbarhet i dialogen med regeringen, oberoende av politiska maktskiften.

Utredningen föreslår vidare att regioner som ingår i en samverkansregion ska samverka i en gemensam nämnd eller genom ett kommunalförbund. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör ställa sig bakom SKR:s särskilda yttrande där det påpekas att utredningen inte tillräckligt tydligt har visat på andra möjliga samverkansformer som skulle innebära mindre inskränkningar av självstyret.

Rörande samverkan i kris och krisberedskap håller regionstyrelseförvaltningen med utredningens bedömning om att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till organisationernas olika förutsättningar. Detta blir särskilt viktigt utifrån vårt insulära läge som ö och att Gotland är ett utpekat militärstrategiskt område. Vidare är Region Gotland unikt sett till sin organisation med ansvar för både det primärkommunala och regionala uppdraget där också Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland har geografiskt områdesansvar över samma yta. Regionstyrelseförvaltningen ser också ett behov av att förtydliga ansvaret mellan länsstyrelser och civilområdesansvarig länsstyrelse.

Utredningen beskriver att SKR har en myndighetsliknande roll utan att omfattas av offentlighetsprincipen, och att dess överenskommelser med staten, som inkluderar fördelning av medel, skapar en oklar rollfördelning gentemot statliga myndigheter. SKR:s eventuella omfattning av offentlighetsprincipen föreslås utredas i särskild ordning. Alternativa samverkansformer till överenskommelser bör utvecklas. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör avstå från att yttra sig om SKR:s roll och att eventuella synpunkter om detta ska tas i dialog direkt med SKR.

Bedömning

Utredningens syn på samverkan mellan stat och regioner samt kommuner. Utredningen ger exempel på ett flertal definitioner av begreppet samverkan och lutar sig emot Statskontoret som använder begreppen samordning, samarbete och samverkan. Samordning görs på organisatorisk nivå och utgör formella förutsättningar till samarbete som sedan resulterar i samverkan. Utredningen exemplifierar metoder för att åstadkomma samverkan i föreskrifter i lag eller förordning, beslut om särskilda regeringsuppdrag.

Regionstyrelseförvaltningen uppfattar att föreskrifter, förordningar och särskilda regeringsuppdrag är att betrakta som statlig styrning och inte samverkan. Samverkan bör kännetecknas av ett gemensamt behov hos inblandade parter. En alltför formaliserad styrning skapar hinder för en god samverkan då formerna för samverkan behöver anpassas efter vilken gemensam utmaning som ska lösas.

Ett förändrat uppdrag för länsstyrelserna och det regionala utvecklingsuppdraget

Utredningen föreslår två nya paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion som ger länsstyrelserna i uppdrag att inrätta ett regionalt kommunråd för samverkan och informationsutbyte som syftar till att länsstyrelserna ska kunna ges en mer framträdande roll som nav för det statliga inflytandet inom länet och som kontaktpunkt mellan den centrala nivån och framför allt kommunerna.

Regionstyrelseförvaltningen anser att ett förändrat och förstärkt samverkansuppdrag för länsstyrelserna riskerar att skapa ytterligare oklarheter mellan länsstyrelsernas uppdrag och det regionala utvecklingsansvaret.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att det bör vara upp till respektive kommun att utse sin egen representation i ett kommunalt råd. Att inte låta kommunen utse representanter förefaller utgå från att flytta fram länsstyrelsernas positioner snarare än ett råd med syfte för samverkan och informationsutbyte, där det sista framgår av författningskommentarerna.

Regionerna har vidare, i dialog med SKR, signalerat behov av ett förtydligande vad det gäller det regionala utvecklingsansvaret och att stärka det direkta samarbetet mellan regioner och statliga myndigheter.

Ändrade regler om deltagande på distans i fullmäktige och nämnder

Lagförslag innebär att fullmäktiges ledamöter ska kunna delta på distans om ett sådant beslut fattats i fullmäktige. Deltagandet ska då ske genom ljud- och bildöverföring i realtid och så att ordföranden kan säkerställa vem som deltar i sammanträdet och den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena. Undantag från distansdeltagande gäller för fullmäktiges presidium som ska närvara fysiskt.

Förslaget ligger i linje med regionfullmäktiges nuvarande arbetsordning.

Förslag till lag om regeringens överläggningar med kommuner och regioner
Utredningen föreslår en ny lag som reglerar på vilket sätt som regeringen ska överlägga med kommuner och regioner. Lagen syftar till att skapa goda förutsättningar för ett långsiktigt utbyte av information, kunskap och insikt om samhällsproblem och ekonomiska frågor som rör kommunsektorn.

Förslaget välkomnas då regleringen skapar bättre förutsättningar och långsiktighet för dialog mellan regering och den kommunala respektive regionala nivån. En reglering i lag möjliggör en kontinuitet och förutsägbarhet oberoende av regeringsskiften.

Lagförslag om att ingå i kommunalförbund eller gemensam nämnd

Utredningen föreslår en ny lydelse i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) om att regioner som ingår i en samverkansregion ska samverka i en gemensam nämnd eller genom ett kommunalförbund. Syftet är att samverkansregioner bör kunna användas för en utvecklad samverkan med direkt dialog mellan staten och regionerna där beslutsmandat är tydligare beskrivet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör ställa sig bakom SKR:s särskilda yttrande som följer med betänkandet där det påpekas att utredningen inte tillräckligt tydligt har visat på andra möjliga samverkansformer som skulle innebära en mindre grad av inskränkning av självstyret.

Samverkan i kris och krisberedskap

Utredningen bedömer att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till kommuner och regioners olika förutsättningar.

Rörande samverkan i kris och krisberedskap håller regionstyrelseförvaltningen med utredningens bedömning om att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till organisationernas olika förutsättningar. Detta blir särskilt viktigt utifrån vårt insulära läge som ö och att Gotland är ett utpekad militärstrategiskt område. Vidare är Region Gotland unikt sett till sin organisation med ansvar för både det primärkommunala och regionala uppdraget där också Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland har geografiskt områdesansvar över samma yta. Regionstyrelseförvaltningen ser också ett behov av att förtydliga ansvaret mellan länsstyrelser och civilområdesansvarig länsstyrelse.

Ytterligare en aspekt att beakta vid brådskande rapportering är att kommuner och regioner får kortare svarstid ju fler myndigheter som är involverade i rapporteringskedjan.

SKR:s roll som organisation och medlemsföreträdare

Rörande SKR:s roll beskriver utredningen att SKR emellanåt har en myndighetsliknande struktur utan att omfattas av offentlighetsprincipen. Vidare skapar de överenskommelser som finns mellan SKR och staten, som också innehåller medel som tas emot och fördelas till kommuner och regioner, otydligheter i rollfördelning mellan SKR och olika myndigheter. Utredningen föreslår att frågan huruvida SKR bör omfattas av offentlighetsprincipen ska utredas i särskild ordning, och att staten ska finna alternativ till överenskommelser för samverkan och styrning.

De eventuella synpunkter som Region Gotland har avseende SKR:s roll bör lämnas utanför yttrandet. Istället föreslås en dialog om detta föras direkt med SKR.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) yrkar att följande ändringar görs i yttrandet:

Att på sidan 1 i yttrandet, angående förslaget om kommunråd inom Länsstyrelsen, tydligt avstyrker inrättandet av kommunråd.

Att på sidan 3 i yttrandet, angående SKRs roll och överenskommelser, ersätta sista stycket med:

”Det är positivt med direktkontakter mellan statliga myndigheter med enskilda kommuner och regioner. Men region Gotland vill betona att SKR är en medlemsorganisation som företräder sina medlemmar i demokratiska former.

Genom SKR företräds hela den lokala och regionala nivån i bland annat olika kontakter och överenskommelser med den statliga nivån. Inom medlemsorganisationen SKR finns idag strukturer för samverkan uppbyggda som bör tas tillvara istället för en mer statlig styrning och minskat lokalt självstyre.”

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Eva Nypelius ändringsyrkande och finner att Eva Nypelius ändringsyrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med ändring i enlighet med Eva Nypelius yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss SOU Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning, 2024:43

Regionstyrelseförvaltningen yttrande

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

Skickas till

Finansdepartementet

RS § 434 Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal

Ärendenummer: RS 2024/1997

Paragraf föregående instans: AU § 288

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat förslag till remissvar antas som Region Gotlands svar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet.

Om det finns förutsättningar ska kontoret lämna förslag på hur en sådan portal kan skapas och bland annat föreslå hur den ska utformas och drivas, vilken statlig myndighet som bör ansvara för den och hur uppgiften att tillhandhålla portalen ska finansieras.

Regeringens syfte med att skapa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner är att minska kommuners, regioners och enskilda utförares administrativa kostnader för att hantera riktade statsbidrag och att de riktade statsbidragen når de mottagare som regeringen har avsett.

Förslaget

Statskontorets analys visar att det finns ett behov av en sån här portal hos kommuner och regioner. Det finns inga tekniska eller juridiska hinder och kostnaden för en portal är relativt låg i förhållande till nyttan.

En portal skulle ge kommuner och regioner bättre och mer likartade förutsättningar att hitta och bevaka bidrag. Det skulle i sin tur medföra att de kommuner och regioner som mest behöver bidragen får bättre förutsättningar än i dag att hitta och ansöka om dem.

Statskontorets analys visar att Skolverket är den myndighet som har bäst förutsättningar för att få uppgiften att ansvara för en samlad informationsportal.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland ställer sig bakom utredningens förslag i sin helhet. En sån här lösning skulle underlätta det administrativa arbetet på ett påtagligt sätt.

I utredningen nämns att de grundläggande problemen med riktade statsbidrag kvarstår. Kommuner och regioner har vid ett flertal tillfällen påtalat att bidragen hellre bör vara generella. Bedömningen från statskontoret är att regeringen ändå under överskådlig tid sannolikt kommer att styra kommunsektorn genom ett stort antal riktade statsbidrag. De anser därför att det behövs en ökad tydlighet från staten som underlättar kommuners och regioners hantering av bidragen och att en portal är ett kostnadseffektivt verktyg för att åstadkomma detta.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9), 2024-09-13
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-25

Skickas till

Finansdepartementet

RS § 435 Remiss. Förslag till område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar

Ärendenummer: RS 2024/2263

Paragraf föregående instans: AU § 289

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att upprättat yttrande lämnas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap MSB, föreslår att mark- och vattenområdet för kalk- och märelyfyndigheten, brytningen av kalk- och märelysten samt tillverkningen av cement i Slite på Gotland ska utgöra ett område som är av riksintresse på grund av att det behövs för totalförsvarets anläggningar. Myndigheten menar att det råder brist på alternativ till försörjning från andra inhemska anläggningar än den i Slite på Gotland och att importmöjligheterna är begränsade, både på kort och på lång sikt. Brytningen av kalk- och märelysten samt tillverkning av cement i Slite är därmed en grundförutsättning för en fungerande cementförsörjning och utgör en samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret. Det område som myndigheten pekar ut överensstämmer till delar med befintligt riksintresseområde område för värdefulla ämnen och material, men i vissa delar är det en utökning som innebär ytterligare begränsningar.

Ärendet inkom den 4 november och Region Gotland har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande senast 16 december 2024, en begäran om anstånd till 31 december har utan motivering avslagits av myndigheten. Både tekniska nämndens och miljö- och byggnämndens ansvarsområden berörs av förslaget, vilket innebär att en samlad beredning av ärendet tillsammans med de berörda förvaltningarna är nödvändig. Den synnerligen korta remisstiden har medfört viss tidsbrist och för att ändå klara av en samlad beredning på den korta tid som står till buds, har regionstyrelseförvaltningen arbetat tillsammans med berörda förvaltningar för att samordna och bereda ärendet. Följande datum gäller för hantering av ärendet i de tre berörda nämnderna:

Tekniska nämnden: Arbetsutskottet 4 december (delegerad beslutanderätt),
Miljö- och byggnämnden: Extrainkallat nämndsammanträde 2 december,
Regionstyrelsen: Samlat yttrande. Ordinarie sammanträde 12 december.

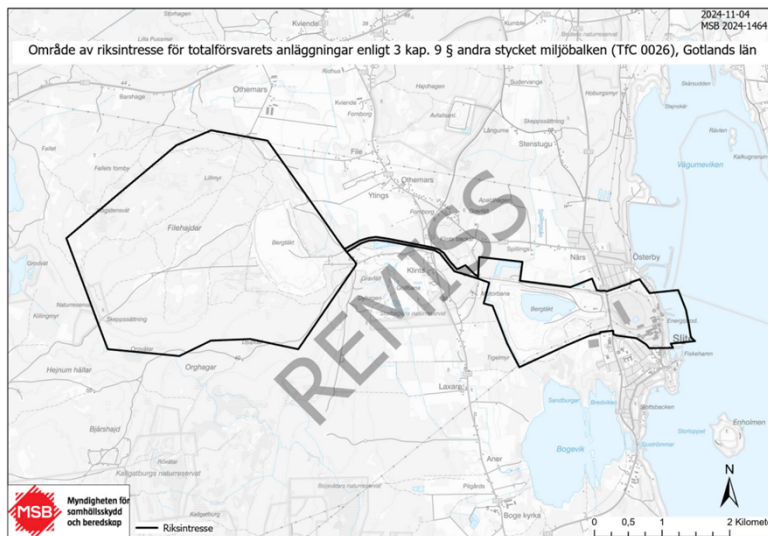
Miljö- och byggnämnden påpekar bland annat att miljö- och hälsomässiga konsekvenser av en fortsatt och eventuellt utökad cementproduktion måste

hanteras noggrant för att säkerställa en god boendemiljö i Slite samhälle. Vidare påpekas att riksintresseförslaget kan påverka möjligheterna för bostadsutbyggnad, samhällsutveckling och hållbar turism i Slite och på norra Gotland. Nämnden understryker vikten av att säkerställa att beslutet utformas med hänsyn till både totalförsvarets behov och de långsiktiga utvecklingsmöjligheterna för Slite och norra Gotland. Fortsatt samverkan krävs för att balansera dessa intressen och möjliggöra en hållbar utveckling.
Miljö- och byggnämndens kompletta yttrande har infogats i det förslag till samlat yttrande som regionstyrelsen har att besluta om.

Tekniska nämnden framhåller bland annat att det är av väsentlig betydelse att riksintresset i fredstid inte motverkar en hållbar samhällsplanering och utveckling av Slite samhälle, särskilt då näringsverksamheten i dess nuvarande omfattning redan har svårighet att tillgodose de krav som ställs på verksamheten avseende bland annat buller och miljö kvalitetsnormer för luft och vatten. Nämnden anser vidare att det föreslagna riksintresset för Filehåjdar i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för området Tingstäde träsk inte ska genomföras. Ställningstagandet bottnar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland. De sakliga argumenten har utgångspunkt i både vattenskyddsområdet med föreskrifter för Tingstäde träsk och i det utpekade riksintresset för Visby dricksvattenanläggningar.

Tekniska nämndens kompletta yttrande har infogats i det förslag till samlat yttrande som regionstyrelsen har att besluta om.

Regionstyrelsen. Regionstyrelseförvaltningen har i tillägg identifierat ett antal områden och synpunkter nedan som inte hanteras inom de sakkunniga nämndernas ansvarsområden och dessa föreslås ingå i det samlade yttrandet som inges till MSB.

Geografisk precisering avseende det område som berörs av förslag om riksintresse för totalförsvarets anläggningar

Gotlands betydelse för Sveriges totalförsvaret ställer höga krav på det civila försvaret. Förslaget till utpekande av riksintresseområdet förstärker ytterligare vikten av att upprätthålla samhällsviktiga funktioner såsom transport- och logistikflöden, hamnverksamhet, vattenförsörjning och elförsörjning. Region Gotland spelar en central roll i att säkerställa många av dessa funktioner. Riksintresset innebär möjlighet att stärka det civila försvaret samtidigt som det innebär ökade krav på Region Gotlands beredskapsplanering.

Ur ett beredskapsperspektiv har Region Gotland en förhoppning om att ett utpekande av riksintresse för det civila försvaret, inom det aktuella området, skulle kunna ge positiva effekter för det gotländska samhällets tillgång till en redundant elförsörjning och en bibehållen transportkapacitet till och från ön vid en framtida kris- eller beredskapssituation. I och med ett riksintresse-utpekande kan resurser och leveranser prioriteras till Heidelbergs Materials verksamhet. Men samtidigt finns det gemensamma försörjningsberoenden med andra samhällsviktiga verksamheter inom Region Gotland. För att upprätthålla alla delar av det civila försvaret och undvika att uthålligheten hos andra samhällsviktiga verksamheter påverkas negativt, krävs ett helhetsperspektiv.

För att föreslaget riksintresse ska ge positiva effekter för den lokala beredskapen på Gotland, behöver det säkerställas att åtgärden bidrar till att upprätthålla logistik och funktionalitet för civilsamhället på Gotland. Det betyder i klartext att den planerade utökningen av överföringskapacitet för el mellan Gotland och fastlandet, verkligen byggs och att den dessutom medför tillräcklig reservkapacitet vid störning eller avbrott samt att lösningar för att säkra robust civil logistik kommer på plats. Det får inte innebära att det bredare riksintresset främst medför större risk, i kristid, för att inte tillgängliga resurser, som exempelvis el och bränslen, prioriteras till det övriga civila samhällets behov utan uteslutande styrs till cementtillverkningen.

Region Gotland vill också lyfta farhågor rörande miljö- och hälsomässiga aspekter av ett utpekande av området som ett riksintresse. Om produktionen i kristid och tider av elbrist skulle prioriteras så högt att den ges tillstånd att drivas utan givna miljövillkor så äventyras livsmiljön på Gotland genom oacceptabelt stor påverkan på luft och vatten. Om den på grund av elbrist får drivas utan CCS (bolagets planerade anläggning för koldioxidavskiljning) skulle detta innebära oacceptabelt stora klimatpåverkande utsläpp.

Det är också relevant att påpeka att såväl markområde, som produktionsanläggning och utlastningshamn ägs av en utländsk företagskoncern som är en av världens största cementtillverkare och att det är viktigt att företagets koncernledning, i ett framtida krisläge, betraktar den gotländska verksamheten som prioriterad och även fortsatt har en ambition att verka tillsammans med övriga aktörer inom det gotländska samhället.

Slutligen vill Region Gotland peka på att många hushåll och verksamheter i det aktuella områdets närhet får sitt dricksvatten från egna grundvattenbrunnar,

borrhade eller grävda. Den aktuella grundvattenförekomsten, Mellersta Gotland – Roma, har idag en otillfredsställande kemisk och kvantitativ status. Region Gotland anser att kalkbrytningens påverkan, för bevarande av civilsamhällets robusthet, inte får påverka och absolut inte försämra grundvattenförekomstens kemiska och kvantitativa status, något som kan begränsa kalkbrytningens framtida omfattning.

Bedömning

Det konstateras att aktuellt förslag till utpekande av ett riksintresseområde för totalförsvarets anläggningar har påverkan på Gotland ur ett flertal perspektiv. Det förtjänar dock att tydliggöras att det inte finns någon direkt koppling mellan utpekandet av ett riksintresseområde och en verksamhetsutövares nuvarande eller framtida tillstånd för att bedriva täkt- och fabriksverksamhet. Den värdebeskrivning som ligger till grund för riksintresseutpekandet ska bland annat ska tjäna som planeringsunderlag för den kommunala fysiska planeringen samt för länsstyrelsens och övriga myndigheters handläggning av (t ex tillstånds-) ärenden där riksintressen enligt miljöbalken ska tillämpas och avvägas gentemot andra intressen.

Såväl tekniska nämnden som miljö- och byggnämnden lyfter ett antal risker som kan uppstå eller som behöver utredas för att bland annat säkerställa möjligheten till framtida samhällsutveckling och goda boendemiljöer i närsamhället. Tekniska nämnden menar även att det föreslagna riksintresset för Filehajdar i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för området Tingstade träsk inte ska genomföras, ställningstagandet bottnar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det upprättade förslaget till samlat yttrande lyfter relevanta synpunkter och frågeställningar och att yttrandet kan godkännas av regionstyrelsen för att inges till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB senast 16 december. Detta ställer krav på omedelbar justering av regionstyrelsens beslut.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar på att näst sista stycket i själva yttrandet, får en förtydligande bisats.

”Slutligen vill Region Gotland peka på att många hushåll och verksamheter i det aktuella områdets närhet får sitt dricksvatten från egna grundvattenbrunnar, borrhade eller grävda. Den aktuella grundvattenförekomsten, Mellersta Gotland – Roma, har idag en otillfredsställande kemisk och kvantitativ status. Region Gotland anser att kalkbrytningens påverkan, för bevarande av civilsamhällets robusthet, inte får påverka och absolut inte försämra grundvattenförekomstens kemiska och

kvantitativa status, *för att inte riskera varken grundvattentäkter eller enskilda brunnar, något som kan begränsa kalkbrytningens framtida omfattning.*”

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Oscars Lindsters ändringsyrkande och finner att Oscars Lindsters ändringsyrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med ändring i enlighet med Oscars Lindsters yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

MSB remissmissiv förslag till område för riksintresse för totalförsvaret, inkom 2024-11-04

MSB beslut remiss Slite, inkom 2024-11-04

MSB geografisk precisering på karta remiss Slite, inkom 2024-11-04

MSB värdebeskrivning remiss Slite, inkom 2024-11-04

Tekniska nämndens beslut om yttrande, TNAU §242, 2024-12-04

Miljö- och byggnämndens beslut om yttrande, MBN §209, 2024-12-02

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2024-12-06

Regionstyrelseförvaltningens förslag till samlat yttrande, 2024-12-06

Skickas till

Teknikförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

RS § 445 Avvikelser vilotidsregler 2025

Ärendenummer: RS 2024/1502

Paragraf föregående instans: AU § 295

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar för personliga assistenter som tjänstgör enligt Allmänna bestämmelser och Bilaga J för att säkerställa enskild brukares rättigheter och friheter som följer av lag. Den sammanlagda arbetstiden får som högst uppgå till 24 timmar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Nya bestämmelser om dygnsvila som införts i Allmänna Bestämmelser AB gäller även för Bilaga J från 2024-02-01. I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagararen har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse. Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får uppgå till högst 20 timmar enligt Bilaga J. För medarbetare som tjänstgör enligt Bilaga J gäller att arbetstid och jour i kombination i vissa fall kan utökas till som längst 24 timmar i ett sträck genom särskilt beslut av arbetsgivaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget. Dispens behöver då inte sökas men arbetsgivaren ska förhandla sitt förslag med berörd arbetstagarorganisation enligt MBL. Efter avslutad förhandling fattas beslut av arbetsgivarens högsta politiska ledning. Beslutet ska sedan anmälas till centrala parter arbetsstidsnämnd innan det kan börja tillämpas.

I Bilaga J har anpassningar gjorts för att brukares rättigheter till ett självständigt liv inte ska inskränkas samtidigt som en avvägning gjorts till skyddet för arbetstagarares hälsa. I bilagan framgår det att vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag.

Enligt Region Gotlands uppdrag och kvalitetskrav ska insats enligt LSS vara individuellt utformad utifrån den enskildes behov och önskemål och den enskilde ska ha möjlighet till inflytande över vem som utför insatsen. Enligt prop. 1992/93:159 s.174 så "bör den enskilde ha ett avgörande eller mycket stort inflytande på vem som anställs som assistent.". Av Prop. 1992/93:159 s.44 framgår det att "målet för insatserna enligt den nya lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skall vara att främja människors jämlikhet i levnadsvillkoren och fulla delaktighet i samhällslivet. Verksamheten

skall enligt lagen vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet." och "ett avgörande beslut är att – som jag senare föreslår – förändra de offentliga regelsystemen, så att människor med mycket grava funktionshinder får rätt att själva välja personlig assistent. Den som har behov av ständig hjälp – med påklädning och hygien, med kommunikation och vård – måste få denna rätt."

Beslut om insats enligt LSS fattades under maj månad för en enskild brukare och verkställdes inom tre månader. Med utgångspunkt i brukarens egna önskemål utifrån de rättigheter och friheter som följer av lag är det inte möjligt att även fortsatt verkställa beslutet om beviljad insats med planerad förläggning av arbete i kombination med jour som uppgår till som mest 20 timmar. Därför är det nödvändigt att ordinarie arbetstid och jourpass även fortsatt kan överstiga 20 timmar upp till som mest 24 timmar vid planerad förläggning av arbetstiden för de personliga assistenter som arbetar hos den enskilda brukaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget och då till och med 2025-12-31.

Bedömning

Bedömningen är att avvikelser om att kunna planera ordinarie arbetstid och jourpass som överstiger 20 timmar där antalet timmar som högst får uppgå 24 är fortsatt nödvändig för att kunna verkställa beslut hos enskild brukare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förhandlingsprotokoll MBL §11 2024-11-05
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse, 2024-11-07

Skickas till

Socialförvaltningen

RS § 446 Dispensansökan arbetstid

Ärendenummer: RS 2023/2439

Paragraf föregående instans: AU § 296

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska ansöka om förlängd dispens gällande arbetstid för läkare inom Visby Lasarettets verksamheter Anestesi/Operation/IVA, samt Gyn-Obstetrik till SKRs Arbetstidsnämnd.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Överenskommelsen om ändringar i bestämmelserna om arbetstidens förläggning och dygnsvila i Allmänna bestämmelser (AB) med Läkarförbundet trädde i kraft den 1 februari 2024. Det är samma innehåll i överenskommelsen som för tidigare träffad överenskommelse med övriga centrala motparter. Skillnaden är att den tidigare överenskommelsen trädde i kraft den 1 oktober 2023.

Syftet med de nya reglerna är att värna om medarbetarnas arbetsmiljö, återhämtning och garantera vila, vilken följer av en skyddslagstiftning. Målet var att alla läkare senast från den 1 februari 2024 skulle ha ett schema som stämde överens med de nya reglerna om arbetstidsförläggning och dygnsvila. Det har hittills inte varit möjligt att åstadkomma för alla läkare inom verksamheterna An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik.

Ö-läget kräver ett akutsjukhus som har en större kompetensbredd, fler specialiteter, samt mer omfattande jourlinjer än ett jämförbart länssjukhus på fastlandet.

Sårbarheten är stor och det är få personer som har tillräcklig hög jourkompetens för ö-lägets behov och krav. Samma kompetens ska bära både jour och ordinarie verksamhet. Fler kortare pass (upp till 20 timmar) hos dessa individer gör det inte möjligt att få ihop veckovilan med dagens bemanning. En schemaläggning enligt regelverket med dagens bemanning skulle innebära att Region Gotland saknar den seniora kompetens som behövs för att kunna driva en patientsäker dygnet-runt verksamhet avseende förlossning och tillhörande förlossningsvård, samt operation och intensivvård. Detta skulle också ge långtgående och ödesdigra konsekvenser för samtliga andra verksamheter och medborgarna.

Uppdaterade riskbedömningar och dispensansökningar har tagits fram för verksamheterna An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik. En ny förhandling med

Gotlands läkarförening har också genomförts och en handlingsplan för verksamheterna har sammanställts.

Information om ärendet kommer att ges till hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott 2024-11-13 och hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-11-27.

Det här ärendet avser ansökan om dispens rörande två verksamheter som fått dispens vid ett tidigare tillfälle från Arbetstidsnämndens. Tidigare beslut fattat av regionstyrelsen rörande verksamheterna gjordes 2023-12-13, RS § 444.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att dispens, från och med 1 februari 2025 till och med 31 januari 2026, är fortsatt nödvändigt för att klara av att på ett patientsäkert sätt bemanna de kritiska verksamheterna som berörs av denna ansökan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Dispensansökningar för An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik
Riskbedömningar från An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik
MBL-förhandlingsprotokoll, 2024-11-14
Handlingsplan med åtgärder
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-07

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

RS § 461 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som av sagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Som ny ersättare i kultur- och fritidsberedningen efter Eva Nykvist (S) utses Matilda Werkelin (S).
- Som ny ersättare i samrådsgruppen för personer med funktionsnedsättning inom regionstyrelsens verksamhetsområde efter Johan Asplund (-) föreslås VAKANT (KD).
- Sofia Persson (C) har av sagt sig uppdraget som ledamot i kultur- och fritidsberedningen.
- Som ny ledamot i kultur- och fritidsberedningen efter Sofia Persson (C) föreslås VAKANT (C).

Att inträda enligt gällande turordning.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Sofia Perssons (C) avsägelse 2024-11-20, RS 2024/2385.

Skickas till

Berörda nämnder
Berörda partiexpeditioner
politikerarvoden@gotland.se